

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/58/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317200326
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8317200326.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcov: X. P. J., N.. XX.XX.XXXX P. X. V. J., N.. XX.XX.XXXX, Y. A. XXX XX M., obaja zastúpení JUDr. Vlastou Pastorkovou, advokátkou so sídlom Strojárska 3998, 069 01 Snina proti žalovaným: 1. R. N., V.. N.. XX.XX.XXXX, A. A. N. R. Č.. X, XXX XX T. N. R., X. R. N., N.. XX.XX.XXXX P. X. V. N., N.. XX.XX.XXXX, Y. A. A. N. R. Č.. X, XXX XX T. N. R., v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 16.06.2020 č. k. 15C/12/2017-269 takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d u j e rozsudok so spresnením označenia dátumov narodenia žalovaných v 2. a v 3. rade: R. N., N.. XX.XX.XXXX, V. N., N.. XX.XX.XXXX, Y. A. A. N. R. Č.. X, XXX XX T. N. R..

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit. :

„I. Žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom v 1. a v 2. rade náhradu škody vo výške 575,33 eur a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcom vo vzťahu k žalovaným priznáva súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 % s tým, že o ich o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní zaplatiť na účet tohto súdu súdny poplatok vo výške 1.566,- eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie odôvodnil zistením, že súd vo veci už právoplatne rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy (rozsudok Okresného súdu Humenné z 22.2.2019, č. k. 15C/12/2017-180 v spojení s opravným uznesením z 12.12.2019, č. k. 15C/12/2017-235 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 4.2.2020, č. k. 3Co/3/2020-244). Po zrušení rozsudku v časti o zaplatenie 575,33 eura, predmetom tohto konania zostal nárok žalobcov na zaplatenie náhrady škody, titulom nákladov spojených s pohrebom. V konaní bolo vyššie citovaný rozsudkom konštatované, že konaním žalovaného v 1. rade došlo k usmrteniu dcéry žalobcov pri manipulácii s dlhou vzduchovou zbraňou. Trestné konania vo vzťahu k žalovanému v 1. rade bolo právoplatne zastavené, pretože páchatel' trestného činu nebol trestne zodpovedný pre nedostatok veku a zodpovednosť žalovaných ako rodičov žalovaného v 1. rade je daná v zmysle vyššie označeného právoplatného rozsudku.

3. Žalobcovia výšku uplatnenej škody titulom nákladov spojených s pohrebom preukazovali faktúrou č. XXXXXXXXXX, vyhotovenou živnostníkom B. na sumu 477 eur, ktorú žalobcovia dodávateľovi dňa 06.07.2015 uhradili, tiež dodacím listom zo dňa 06.07.2015 od dodávateľky K. na sumu 178 eur poníženú o príspevok na pohreb vo výške 79,67 eura, ktorý bol žalobcom poskytnutý z úradu práce a sociálnych vecí. Z predmetných listinných dôkazov, ktoré žalobcovia na pojednávaní predložili aj v origináli, súd dospel k záveru, že celková výška nákladov spojených s pohrebom maloletej dcéry žalobcov predstavuje 575,33 eura. Obrana žalovaných v konaní spočívala v tom, že žalobcom plnili tak, že sumu 400 eur im vyplatili deň pred pohrebom, preto žiadali tieto už zaplatené náklady zohľadniť. Žalobcovia naopak popreli, aby im žalovaní sumu 400 eur zaplatili.

4. S poukazom na ustanovenie § 420 ods. 1, § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd uzavrel, že žalobcovia v konaní uniesli svoje dôkazné bremeno a preukázali, že zaplatili 575,33 eura titulom nákladov spojených s pohrebom maloletej dcéry. Ich výpovede boli v konaní zdokladované predovšetkým listinnými dôkazmi, a to faktúrou a dodacím listom. V konaní nebolo sporné, že žalovanú sumu žalobcovia skutočne zaplatili. Naopak žalovaní nepreukázali svoju procesnú obranu, a to svoje tvrdenie, že žalobcom uhradili sumu 400 eur. Nie je o tom žiaden písomný doklad a ich obranu (výsluch svedkýň) súd považoval za účelovú. Keďže strany nemali ďalšie návrhy na dokazovanie, súd vo veci dokazovanie vyhlásil za skončené a rozhodol, že nárok žalobcov je opodstatnený.

5. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 255 CSP tak, že priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %. Súd poukázal na to, že žalobcovia boli v celom konaní úspešní, avšak v zmysle § 257 CSP prihliadol aj na dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalovaných, ktoré súvisia jednak s predmetom konania, a jednak s ich osobným a majetkovým postavením. V konaní bolo preukázané, že protiprávne konanie spôsobil vtedy maloletý syn - žalovaný v 1. rade, a nie priamo žalovaní v 2. a 3 rade, ktorí ho v konaní zastupujú zo zákona, ako jeho rodičia a tiež z dôvodu, že žalovaným bolo priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov vzhľadom na ich majetkové, zárobkové a sociálne pomery. Preto súd postupom podľa § 257 CSP znížil nárok na náhradu trov konania žalobcom zo 100 % na 50 %.

6. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil, alternatívne zmenil a zaviazal žalovaných zaplatiť žalobcom z titulu náhrady škody 175,33 eura. Tiež žiadali o trovách konania rozhodnúť tak, že žiadnej zo strán súd neprizná nárok na náhradu trov konania. Pokiaľ ide o náhradu škodu, ktorú si žalobcovia uplatnili titulom pohrebných nákladov v celkovej výške 575,33 eura, súd bez akéhokoľvek od odôvodnenia nezohľadnil skutočnosť, že žalovaní žalobcom poskytli sumu 400,- eur, čo v konaní preukázali výsluchom svedkýň Z. N. a T. F.. Preto majú za to, že po odpočítaní už zaplatenej sumy, mali byť zaviazaní len na náhradu škody vo výške 175,33 eura. Zároveň žiadali, aby pri trovách konania bolo použité ustanovenie § 257 CSP v celom rozsahu, a to z pohľadu ich osobných, zárobkových a majetkových pomerov, i vzhľadom na okolnosti daného prípadu..

7. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaných nevyjadрили.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas oprávneným subjektom, t.j. oprávnenou stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP), dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP). Súd bol pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), a preto postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné.

9. Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, odôvodnením napadnutého rozhodnutia ako aj právnym posúdením uplatneného nároku o náhradu škody titulom nákladov spojených s pohrebom maloletej dcéry žalobcov, a následne uplatnenými odvolacími

námietkami, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval v konaní správne, správne zistil skutkový stav veci, a vec aj správne právne posúdil.

10. V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Účastník má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nespĺnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nespĺnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázané vôbec).

11. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenie dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenutá povinnosť netýkala; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť musí tvrdiť, a na svoje tvrdenia musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu konania) a na tom, ako právne norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu.

12. Odvolací súd posúdil ako vecne správne závery súdu prvej inštancie o tom, že žalobcovia v konaní nepochybne preukázali výšku škody, ktorú uhradili titulom zaplatených nákladov spojených s pohrebom ich maloletej dcéry vo výške 575,33 eura. Je potrebné si uvedomiť, že pri usmrtení sa uhrádzajú aj primerané náklady spojené s pohrebom pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení (§ 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Aj tu platí zásada, že náklady spojené s pohrebom sa uhrádzajú tomu, kto ich vynaložil. V konaní bolo nepochybne preukázané, že išlo o náklady účtované dodávateľom J. B. (dodanie rakvy s príslušenstvom), a dodávateľom A. K. (kvetinové dary pre maloletú zosnulú); tiež bolo preukázané, že žalovaný výšku škody zaplatili žalobcovia. Žalovaní v odvolaní, ako aj pred súdom prvej inštancie tvrdili, že deň pred pohrebom žalobcom uhradili sumu 400,- eur, titulom nákladov spojených s pohrebom, čo preukazovali výsluchom svedkov Z. N. a T. F.. Súd prvej inštancie obidve tieto svedkýň v konaní vypočul, pričom ide o staré matky žalovaného v 1. rade, resp. ide o matky žalovaných v 2. a v 3. rade. Súd prvej inštancie vzhľadom na blízky príbuzenský vzťah svedkýň s osobami žalovaných, na ich svedecké výpovede neprihliadol a vyhodnotil ich ako tendenčné a účelové, s čím sa odvolací súd stotožňuje, a v uvedenom zmysle preto žalovaní svoju procesnú povinnosť tvrdenia nespĺnili.

13. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na ustanovenie § 185 CSP, v ktorom je zavedený princíp formálnej pravdy, čo znamená, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslili strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

14. Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, vrátane správneho výroku o trovách konania, v ktorom už bolo zohľadnené ustanovenie § 257 CSP, t.j. dôvody hodné osobitného zreteľa v rozsahu 50 % pre nepriznanie plnej náhrady trov konania. Navyše žalovaní si musia uvedomiť, že pri rozhodovaní postupom podľa § 257 CSP treba prihliadnuť nielen na majetkové, sociálne a osobné pomery žalovaných, ale treba zohľadniť i pomery žalobcov, ktoré sú obdobné, ako u žalovaných, ťaživé. Preto odvolací súd rozsudok postupom podľa § 387 CSP potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny.

15. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP, v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalovaní v konaní neboli úspešní, preto nemajú nárok na náhradu trov odvolacieho konania a úspešným žalobcom žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).